

KONYA VE ÇEVRESİ YAZARLAR VE ESERLERİ

İnceleme yaptığımız çevrede, yaşamış bunu konular dışında eser vermiş olanlar ile çevrenin tarihi, su yapıları ve kentleri konularında araştırma yapmış ve yayını bulunan yerli ve yabancı bütün yazar ve tarihçileri, kısa hayat hikâyeleri ve eserleri ve eserlerini yaşadıkları dönemleri göz önüne alarak gösterilecektir. Bunların çoğundan, doğrudan yayını inceleyerek ve dolaylı başka eserlerdeki referanslarından, bu çalışmamda yararlandım. Bir kısmına ise ulaşamadım. İleri çalışmalarda kaynak olur düşüncesi ile buraya alınmıştır.

MEHMET BİLDİRİCİ

Akyaka 07.06.2016

İÇİNDEKİLER

-Iconium (Eng)	2
-Konya ile ilgili yazarlar-gezginle	3-27
-İngiliz Anatolian Studies Konya ilgili yayınlar	28
-Konya Bölgesi ile ilgili diğer yayınlar	29
-Konya Bölgesi ile ilgili su yayınları	30

ICONIUM (KONYA)

Iconium was seen in the first time in 401 BC in Xenophon's book. The same name survives as Konya. In the reign of Roman Emperor Claudius (AD 41-54) it was constructed as a Roman colony. The name of the Emperor was added as Claudiconium.

The region was visited by Latin poet and philosopher Cicero (BC 106-43) and Geographer Strabo (BC 65- AD 23). Saint Paul made his first and second missionary journey to this region. Saint Thecla was from Iconium who was the first woman saint in Christianity.

After the 6th century the cities of the region went down due to the weakness of the Empire and Arab attacks.

After the Malazgirt victory in 1071, Muslim Turkish tribes came to the region and Seljuk State was founded and the cities began to rise again.

Konya was always main city, and the other cities in the region are as follows; Laodicea, Lystra, Hyde, Isaura,... and others.

- Xenophon (M.Ö. 430- M.Ö. 354) - Onbinlerin Dönüşü
Tarihçi ve yazar, ünlü Filozof Sokrates'in öğrencisi, M.Ö. 401 yılında İranlı Prens Cyrus'un seferine katıldı ve bölgeden geçti. Korint'te yaşadı ve öldü. Yunanlı tarihçi - Hellenika (Yunan Tarihi)
Orijinali Grekçe, çeşitli dillere çevrildi
- Çiçero (M.Ö. 106- M.Ö. 43) - Verres'e karşı savunma
Ünlü Latin şair, filozof ve devlet adamı, Pek çok konuda yazıları vardır. Çiçero M.Ö.51 ve 50 yıllarında Kilikya valiliği yaptı ve çevre hakkında yazılarında bilgiler verdi. Bölgeye ait bilgiler "Verres'e karşı savunma" adlı yapıtındadır. -De Oratore (Hikmet üstüne)
-De Legibus (Kanun üstüne)
-De Republica (Cumhuriyet üstüne)
-De Amicitia (Dostluk üstüne)
-De Senecuita (Yaşlılık üstüne)
Orijinali Latince olup çeşitli dillere çevrilmiştir.
- Diodorus Sicilus (M.Ö. 90 – M.Ö. 30) Bibliotheca historia (Historical Library)
Sicilya doğumlu tarihçi, Anadolu hakkında bilgiler var. Yunanlı tarihçi
- He is known for writing the monumental [universal history Bibliotheca historica](#), much of which survives, between 60 and 30 BC. It is arranged in three parts. The first covers mythic history up to the destruction of [Troy](#), arranged geographically, describing regions around the world from Egypt, India and Arabia to Greece and Europe. The second covers the [Trojan War](#) to the death of [Alexander the Great](#). The third covers the period to about 60 BC. The title Bibliotheca, meaning 'library', acknowledges that he was drawing on the work of many other authors.
- Strabo (M.Ö. 65- M.S. 23) - Historica (kayıp)
Coğrafyanın babası olarak bilinir. Amasya doğumlu, Aydın yakınında Nyssa kentinde eğitim gördü. Gördüğü yerler hakkında tarihi ve coğrafi bilgiler verdi. - Geographica
Orijinali Grekçe, Anadolu ile ilgili 12-13-14. kitaplar Türkçe'ye çevrildi (Arkeoloji ve Sanat Tarihi Yayınları)

(Yunanca: Στράβων; MÖ 64 - MS 24), Yunan tarihçi, coğrafyacı ve filozof. Yaşadığı dönemde bilinen yerlere yapılan göçlere ve hangi milletlerin yerleşmeler yaptığı üzerine gerçekleştirdiği çalışmalar ile ün kazanmıştır Bugünkü Amasya ili sınırlarının içinde varlıklı bir ailenin çocuğu olarak dünyaya gelmiştir. Dünyanın ilk coğrafyacısıdır.

Amasya'da doğdu ve Amasya'da öldü. Klasik Yunan eğitimi gördü. Aristodemos'tan hitabet dersleri aldı. MÖ 44'te öğrenimini sürdürmek amacıyla Roma'ya gitti. Başlangıçta Aristotelesçi görüşleri savunduysa da, sonraları Augustus'un öğretmenlerinden olan Athenodoros'un etkisinde kalarak Stoa okulunun görüşlerini benimsedi. MÖ 31'e değin Roma'da kaldı. MÖ 29'da Yunanistan'ı gezdi. MÖ 28'de Mısır'a gitti.

Amasya/Türkiye'de Yeşilirmak'ın kenarında bulunan Strabon Heykeli

Strabon'un coğrafyası tarihsel bir özellik taşımakla birlikte, insanın, kavimlerin ve imparatorlukların fizik dünya ile olan ilişkilerini de belirtir. Anadolu coğrafyasını kapsayan 12-13-14. ciltleri Arkeoloji ve Sanat Yayınları tarafından günümüz türkçesi ile basılmıştır

Apollonius (ölümü 15-100)

- Pythagorui Bias

Kapadokya'da Tyana'da doğdu. Ünlü Filozof Pythagoras'ın fikirlerini savundu. Efes'te öldü. Roma döneminde çok itibar gördü.

- Bion Apolloniu tu Thyanos
Orijinali Grekçe

(Yunanca: Ἀπολλώνιος ὁ Τυανεύς) (d. 15? - ö. 100?),

Roma İmparatorluğu'nun Kapadokya ilindeki Tuvana (günümüzde Kemerhisar) kentinde doğmuş, yenipisagorculuğun en önemli temsilcilerinden Yunan filozof.

Apollon,16

yaşındayken Tiyana'dan Tarsus'a geçti. Tarsus'ta Pisagor'un okulunda okudu ve yenipisagorcu öğretinin önemli savunucularından biri olarak birçok ülkeyi dolaştı.^[2] Bir okul kurduğu Efes kentinde öldü. Yaşamı İsa ile aynı döneme rastlayan düşünür, tarihin ilk vejetaryeni olarak biliniyor.^[3] Filostratus (II) ondan sonra onun hayatını anlatan Tiyanalı Apollon'un Hayatı adlı kitabı yazmıştır.

AYA MAMAS (3. Yüzyıl)

Kapadokyalı Aziz, Aksaray Hasan Dağı eteklerinde çoban, koyun keçi besledi, bunun ürünlerini dağıttı. 270-275 yıllarında Kayseri'de öldürüldüğü ve kemiklerinin Aksaray Mamasın köyüne gömüldüğüne inanılır, adına bir manastır yapıldığı ve kemiklerinin buraya gömüldüğüne inanılır. Aya Mama'nın gömüldüğü yer bugün bir İslami tekkeye dönüşmüştür. 1895 yılında Pharasopulos burada 7 ikona görmüştür.

Aziz hakkında Atina'da Anna Marava tarafından hayatını anlatan bir kitap yayınlanmıştır.

Basileus (ölümü 459)

-Aya Thecla'nın hayat hikâyesini yazdı. (Grekçe)

Silifke piskoposu,

Procopius (500-560)

Filistin Casera'da doğdu, İmparator Jüstiniyen'in dönemini ve imparatorun yaptığı yapılar hakkında kitap yazdı

Savaşlar (Hyper ton Polemon)

Tarih (Anektodo)

Yapılar (Peri Ktismaton) (Türkçe'ye çevrildi)

([Greek](#): Προκόπιος ὁ

Καισαρεύς, [Latin](#): *Procopius Caesarensis*;

c. 500 CE – c. 560 CE) was a

prominent [late antique](#) scholar

from [Palaestina Prima](#). Accompanying the

Roman general [Belisarius](#) in the wars of the

Emperor [Justinian](#), he became the principal

historian of the 6th century, writing

the *Wars* (or *Histories*), the *Buildings of*

Justinian and the celebrated (and

infamous) *Secret History*. He is commonly

held to be the last major historian of the

ancient Western world.

Mesudi (ölümü 896-956)

Esas ismi Ebul Hasan İbn. Hüseyin

Harun Reşit dönemine ait bilgiler veriyor.

“İslam'ın doğmasından sonra Rum Melikleri”

Al-Mas'udi ([Arabic](#): أبو الحسن علي بن الحسين بن

علي المسعودي, *Abu al-Ḥasan ʿAlī ibn al-*

Ḥusayn ibn ʿAlī al-Masʿūdī; c. 896–956)

was an [Arab historian](#) and [geographer](#). He

is sometimes referred to as

the [Herodotus](#) of the Arabs. Al-Mas'udi was

one of the first to combine [history](#) and

scientific [geography](#) in a large-scale

work, *The Meadows of Gold and Mines of*

Gems ([Arabic](#): مروج الذهب ومعادن الجواهر, *Muruj*

adh-dhahab wa ma'adin al-jawhar), a world

history.

Muhammed İdrisi 1099- 1175

Arap Coğrafyacısı, Kurtuba'da (Endülüs) eğitim gördü. Kuzey Afrika'da dini görevde bulundu, daha sonra Sicilya'da Palermo Kralı 2. Roger'in yanında yaşadı, dünya haritası çizdi.

- Kitab ül Memalik vel Mesalik (Ülkeler ve Meslekler Tarihi)

- Kral Roger hakkında

Orijinali Arapça

Nicetas Khoniates (1140?- 1213?)

- Tarih, 20 kitap

Bizanslı Tarihçi, Denizli civarında Khona'da doğdu, İstanbul'da eğitim gördü. İstanbul'da 1185-1204 arası sarayda önemli mevkilerde bulundu.

Greğe, 1118-1206 yılları arasındaki olayları anlatır.

Niketas, bugün Denizli'nin Honaz ilçesi adıyla var olan Khonailidir. Kendi yazdığı Historia (TTK, 1995) adlı eserde "İmparator başkentten hareketle Phrygia ve Laodikeia (Denizli) içinden geçip benim doğduğum yer olan müreffeh ve büyük şehir, eski Kolossai, şimdiki Khonai'a geldi." demektedir.

Honiates, eğitimini büyük olasılıkla [Konstantinopolis](#)'te ([İstanbul](#)) tamamladı. Atina başpiskoposu olan kardeşi Mihael'in koruması altında [Filippopolis](#)'te ([Filibe-Plovdiv](#)) bölge yöneticisi olarak çalışırken [Frederik Barbarossa](#) yönetimindeki [Haçlı](#) yağmasına tanık oldu. [I. Andronikos](#) döneminde (1183-1185) memuriyetten ayrıldıysa da, [II. İsaakios Angelos](#) zamanında (1185-1195 ve 1203-1204) tekrar döndü ve Logothetes unvanını kazandı. 1204'te Konstantinopolis'in Latinler tarafından işgali üzerine, sürgündeki Bizans sarayının bulunduğu [Nikea](#)'ya (günümüzde İznik) göç etmek zorunda kaldı.

Honiates'in *Chronica diegesis* adlı eseri her ne kadar [I. Aleksios](#)'un ölümü (1118) ile başlarsa da, bu sadece girişi niteliğinde olup, asıl bölümler son Komnenoslar ile Angelos Hanedanı dönemlerine ayrılmıştır. Eser, 1206'da kadar geçen dönemi, zaman zaman taraflı bir yaklaşımla, fakat hayli ayrıntılı olarak anlatır

Latinlerin 1204'te Konstantinopolis'te tahrip ettiği heykeller hakkındaki risalesi, tarih kitabını tamamlar niteliktedir.

- Hasan El Herevi (ölümü 1215) - Kitap az ziyaret
- Suriyeli Arap gezgin, Konya ve çevreyi ziyaret etti, Halep'te öldü Arapça- (Herevi Seyahatnamesi-İ.H.Konyalı-Tarih Hazinesi 1952- sayı 15)
- Mevlana Celaleddini Rumi (1207-1273) - Mesnevi (25700 beyit)
- Afganistan Belh Kentinde doğmuş, önce Larende'ye, sonra Konya'ya gelip yerleşmiştir. Büyük Şair, Mutasavvuf ve Mevlevi Tarikatının Piri'dir. Geniş düşünmeyi ve sevgiyi işlemiştir. -Divanı Kebir, (şiiirler)
-Fihi Mafih , (hikayeler)
-Meclisi Seba, (yedi öğüt)
Hepsi Farsça olup Türkçe'ye çevrildi.
- Sadreddin Konevi (1210-1274) - Nefahatül İlahiye,(Tanrısal esintiler)
- Malatya'da doğdu, Konya'da eğitim gördü ve Konya'ya yerleşti. Babasının ölümü üzerine annesi Muhiddin Arabi ile evlendi. Üvey babasının yolunda Tanrı her şeyin özüdür düşüncesini işledi. Konya'ya bir kitaplık kurdu ve vakıf yaptı. Konya'da aynı isimli camide gömülü -Şerhu Hadisi Erbarın, (Kırk Hadis)
-Nusuz, (Tartışılmaz ilkeler)
-Tabsıratıl müntehi, (Görüş Gücünün Sonu)
Tümü Arapça
- Sultan Veled (1226-1312) - Divan, (Farsça ve Türkçe)
- Mevlana Celaleddin'in oğlu, Şair ve Mevlevi Tarikatının kurucusu, Babasının fikirlerini yaymaya çalıştı. Eserleri Farsça olup Divanı Türkçe ve Farsça'dır. - Maarif, (Bilgiler- Farsça)
- Mesnevi Veleli (Farsça)
- Rebabname, (Farsça)
- İbtidaname, (Başlangıç-Farsça)
- İntihaname, (Bitiş Farsça)
- İbni Bibi (13. yüzyıl) - El evamirül Alaiye fil umur il Alaiye
- İran'lı tarihçi, Nişabur'lu bir ailenin çocuğu, eserinde Giyaseddin Keyhüsrev'den başlayıp Abaka Han'ın Anadolu'ya girişine kadar dönemi anlatır. 1231 yılında Konya'ya yerleşti. Moğol devlet adamı Cuveyni tarafından görevlendirilmiştir. İran doğumlu. Esas adı Nasıreddin Hüseyin "Alaaddin Cuveyni'nin, Alaaddin Keykubat'ın işlerine dair
Farsça olup Türkçe'ye çevrildi.
- Yunus Emre (1238 ?- 1320 ?) - Divan (Türkçe)
- Büyük şair mutasavvuf, Karaman civarında yaşadığı kabul edilmektedir. Sevgiyi esas alan dini Türkçe şiirler yazdı. Eskişehir'de yaşadığı da yazılmaktadır Şiirleri halkın dilinde yaşamaktadır.
- Feridun Sipehsalar (ölümü1312) -Risalei Sipehsalar be menakibi Hüdavendigâr (Farsça Mevlana hakkında)
- Selçuklu Ordusunda komutanlık yaptı ve Mevlevi Dergahı'nda yaşadı. Kitabında - Pitagoras'ın Hayatı
Mevlana'yı anlattı

Ahmet Eflaki (1291-1360)

- Menakübil Arifin

Konya'da Mevlevi olarak yaşamış ve Farsça olan eser Ariflerin Menkibeleri olarak Mevlana'nın hayatını anlatan kitap yazmıştır. Türkçe'ye çevrildi. Eseri o günkü Konya için en büyük kaynaktır.

ŞİKARİ (Ölümü 1512)

-Karamanoğlu tarihi

Yercani tarafından yazılan Karamanoğlu tarihini bazı ilavelerle yayınladı

1949 yılında yeniden yayınlandı

BARBARO (15. Yüzyıl)

Venedik elçisi, ziyaret ettiği Silifke hakkında bilgiler verir

İbni Batuta (1304-1369)

-Seyahatname,

Arap gezgini, Fas'ta doğmuş, pek çok yeri ve Anadolu'yu ziyaret etmiştir. Konya, Karaman, Aksaray ve Niğde'yi gezmiştir.

Arapça olup Türkçe'ye çevrilmiştir.

İbn-i Batuta, [Orta Çağın](#) en büyük seyyahı ve [Rihlet-ü İbn Battûta](#) diye bilinen

seyahatnâmenin yazarıdır. Tam ismi Ebû Abdullah Muhammed bin Abdullah bin Muhammed bin İbrahim Levâtî

Tancî'dir([Arapça](#): أب و عبد الله محمد ابن عبد الله اللواتي الطنجي ابن بطوطة, *Shams al-Din Abu 'Abdallah Muhammad ibn 'Abdallah ibn Muhammad ibn Ibrahim ibn Muhammad ibn Ibrahim ibn Yusuf al-Lawati al-Tanji Ibn Battuta*). Doğum tarihi ve yeri 17 Receb 703 (24

[Şubat 1304](#)), [Mağrib](#)'in [Tanca](#) şehridir.

Mensubu olduğu Levâte

kabileleri [Berberî](#) asıllı olup Berka'dan

Tanca'ya göçmüşlerdir. [Maliki](#) mezhebine mensuptur.

İbn-i Batuta, 1325'te [Mekke](#)'ye [hacca](#) giden zengin, Faslı bir [Müslümandı](#). Bu esnada yaşadığı maceralar onu daha uzaklara yolculuk etmeye sevk etti. İbn Battuta, Avrupalılarca çok az bilinen [Afrika](#), [Ortadoğu](#) ve [Uzak Doğu](#)'ya cesur yolculuklar yaptı.

Evliya Çelebi (1611-1682 ?)

Seyahatname. Sadeleştirilerek yayınlandı.

İstanbul'da doğdu ünlü Türk gezgini, pek çok ülkeyi ve Anadolu'da çevremizdeki birçok yeri gördü ve bilgiler aktardı. 1648 yılında Konya'dan geçti.

İngilizce "Travels in Europe, Asia, Africa- Von Hammer London 1834

Paul Lucas (1664-1737)
Fransız gezgin, Fransa Kralı XVI. Louis kendisini görevlendirdi. Kapadokya ve Anadolu'da inceleme yaptı.

Voyage dans la Grece, l'Asa Mineure, la Macadonie et le Afrique, Paris 1712. Fransızca

Paul Lucas (1664 in [Rouen](#) – 1737 in [Madrid](#)) was a French merchant, naturalist, physician and antiquarian to King [Louis XIV](#). He travelled extensively in [Greece](#), [Turkey](#), the [Levant](#) and [Egypt](#), in three major voyages (1699–1703), (1704–1708) and (1714–1717).

In 1688, he served with the [Venetians](#) at the [Siege of Negroponte](#). In 1696 he returned to France with a large collection of medals and other antiquities which were purchased for the French Royal Cabinet. This brought him to the attention of the court and he then began the series of three voyages.

Lucas is one of the earliest sources of information from [Upper Egypt](#), visiting among other places [Thebes](#) (though he does not identify it) and the [Nile](#) up to the

Karacaoğlan (17. yüzyıl)
Ünlü halk şairi, nereli olduğu tam bilinmemekte, Mut civarında yaşadığı sanılmaktadır.

Şiirleri halkın dilindedir. Sonradan derlenmiştir.

Jean Otler (18. yüzyıl)
İsveçli gezgin, 1737 yılında Ereğli'yi ziyaret etti
İvriz anıtını Avrupa'ya tanıttı

-Voyage en Turque et en Perse - Paris 1748
Fransızca

Cartsen Niebuhr (1733-1815)

Danimarkalı subay, gezgin, 1766 yılında Konya'ya ziyaret etti

-Reisenbeschreibung nach Arabien und andern umliegenden Ländern, Hamburg 1774
Almanca

Carsten Niebuhr (March 17, 1733 – April 26, 1815) was a [German](#) traveler, explorer, and surveyor. He achieved fame as the only survivor of the [Danish](#) expedition to the Middle East and [India](#). His fame is deserved not just for survival, however, but due to the excellence of his observations which resulted [maps](#) that were used for more than a hundred years. He also copied inscriptions of [cuneiform](#) script that proved of great assistance to [Georg Friedrich Grotefend](#) and others in their work in deciphering ancient texts from the Persian Empire. Niebuhr's explorations of what were, at the time, distant and difficult places for Europeans to travel laid the foundation for numerous later scholars to visit and uncover the secrets of past [civilizations](#), bringing all humankind into a closer relationship as one human [family](#).

Ahmet Kuddusi (1760-1848)

Maraş'ta doğmuş ve Niğde-Bor'da yaşamıştır. Kadiriye şeyhi, çevrede çok saygı görmüş ve Bor'da gömülüdür.

-Divan

- Pendname., (Öğütler)

-Tıbbi Nebevi, (Peygamberin tıp hakkındaki sözleri)

Kyrillos (1750- 1821)

Edirne'de doğmuştur. Konya'da metropolit iken 1813-1819 yıllarında İstanbul Fener Rum Patrikliği'ne getirilmiştir.

Orta Anadolu Haritası Grekçe olarak Viyana 1812 de yayınlandı

-İstanbul 1815 de Konya civarı hakkında bilgi veren Grekçe kitap yazdı.

M. Levides

Aksaray Belisırma'da yaşamış rahip, yazdığı kitabında çevre hakkında bilgi verir.

-Kapadokya adlı Grekçe kitabı, 1899 yılında İstanbul'da yayınlandı.

Mc Donald Kinneir

İngiliz subay gezgin

-Journey through Asia Minor, Armenia, and Kurdistan in the years 1813-1814, London 1828

-Missionary Reseaches

Armenia

Through Asia Minör, Georgia and Persia

With visit Nestorian and Chaldeans Christians

London 1834

F. Beafort

İngiliz denizci, Akdeniz kıyılarını ziyaret etti

- Karamania, London 1817

İngilizce

William Martin LEAKE (1777-1860)

-Journey of a tour in Asia Minor, London 1824

İngiliz subay, gezgin, Karaman civarını gezdi

İngilizce

He was born in [London](#) to John Martin Leake and Mary Calvert Leake. After completing his education at the [Royal Military Academy, Woolwich](#), he was commissioned a 2nd Lieutenant in the Royal Regiment of Artillery in 1794. Having spent four years in the [West Indies](#) as [lieutenant](#) of marine artillery, he was promoted to captain, and was sent in 1799 by the government to [Constantinople](#) to train the forces of the [Ottoman Empire](#) in the use of artillery. The British Empire had decided to support the Ottoman in its defense against Napoleonic France. A journey through [Asia Minor](#) in 1800 to join the British fleet at [Cyprus](#) inspired him with an interest in antiquarian topography. In 1801, after travelling across the desert with the Turkish army to [Egypt](#), he was, on the expulsion of the French, employed in surveying the valley of the [Nile](#) as far as the cataracts; but having sailed with the ship engaged to convey the [Elgin marbles](#) from [Athens](#) to [England](#), he lost all his maps and observations when the vessel foundered off [Cerigo](#) in Greece.

Shortly after his arrival in England he was sent out to survey the coast of [Albania](#) and the [Morea](#), with the view of assisting the Turks against attacks of the French from [Italy](#), and of this he took advantage to form a valuable collection of coins and inscriptions and to explore ancient sites. In 1807, war having broken out between Turkey and England, he was made prisoner at [Salonica](#); but, obtaining his release the same year, he was sent on a diplomatic mission to [Ali Pasha](#) of [Ioannina](#), whose confidence he completely won, and with whom he remained for more than a year as British representative.

Leon de Laborde (1807-1869) -Voyages en orient Asia Mineure, Paris 1837
Fransız yazar gezginci. Politikada etkin bir Fransızca
aileden geliyordu. 1826 yılında Konya ve
Karamanı ziyaret etti.

F.W.Arundell -Discoveries in Asia Minor London 1834
İzmir İngiliz Konsolosluğu'nda görevli din -A visit to seven Churches of Asia Minor London
adamı, Antioch'da (Yalvaç) araştırma yaptı. 1828. İngilizce

F.M. Texier (1802-1871)

Fransız Mimar gezginci, 1834 yılında bölgeyi ziyaret etti. Pek çok eser için ana kaynak

-Asia Mineure historique et archeologi que des provinces, Paris 1862

-Description de L'Armenia, La Perse,La Mesopotamie Paris 1842- Fransızca

Félix Marie Charles

Texier [1802](#) Versailles'de

doğdu, [1871](#) Paris'de öldü; Fransız mimar, arkeolog ve gezgin.

Paris Güzel Sanatlar Yüksek Okulunu bitirmiş; Fransız Bilimler Akademisi ve Paris Arkeoloji Enstitüsü üyelikleri yapmıştır. Bayındırlık İşleri Müfettişliği görevi esnasında Fransız Hükümeti tarafından Anadolu'ya gönderilmiştir. İlki 1833 ve ikincisi 1843 yılında olmak üzere Anadolu'da yıllarca süren seyahat ve incelemeleri sırasında Türkiye'nin çok büyük bir kısmını baştan başa gezip dolaşmış, kazılar yapmış, araştırmalarda bulunmuş ve bütün bu çalışmalarının sonuçlarını yayınlamıştır. Bu eserin, Türkiye Arkeolojisi için belki de en orijinal kısmı, [topografik](#) haritasını çıkartıp birçok yerini resimlediği Hititler'in başşehri [Hattuşaş](#)(Boğazköy) ile buranın açık hava tapınağı olan [Yazılıkaya](#)'yı bulmuş ve dünyaya tanıtmış olmasıdır. Gezip dolaştığı yerlerde sadece antik devirlere ait değil, daha sonraki devirlere ait (Selçuklu, Beylikler, Osmanlı vb.) de önemli şehirlerin, yapı ve anıtların çizimlerini yapmış, uzmanlar tarafından [gravürlerle](#) durumlarını tespit etmiştir. Bunlarla da yetinmemiş, Anadolu'nun [jeolojik](#) yapısı, [coğrafi](#) özellikleri, yer altı ve yer üstü kaynakları ve kültür merkezlerinin tarihi ve o günkü halkın etnik, demografik, kültürel, ekonomik vb. durumu hakkında bilgi vermiş, gözlemlerini aktarmıştır

Helmut von Moltke (1800-1891)

Alman Mareşali, 1836-1839 yıllarında Türk Ordusu'nda müşavir olarak çalıştı ve bölgeyi ziyaret etti.

-Brife über Zustände und Begebenheiten in der Türkei. "Türkiye'den mektuplar"

Almanca

Helmuth Johann Ludwig von Moltke (23 Mayıs 1848, [Biendorf](#) - 18 Haziran 1916), Alman [general](#). **Genç Moltke** olarak da bilinir. Mareşal [Helmuth Karl Bernhard von Moltke](#)'nin yeğenidir ve 1906-1914 yılları arası Alman Genelkurmay Başkanı olarak görev yaptı. Alman savaş planları ve [I. Dünya Savaşı](#)'nın teşvikli gelişiminde Genç Moltke'nin savaştaki rolü son derece önemli oldu.

[Fransa-Prusya Savaşı](#) sırasında 7.

Grenadier Alayında hizmet etti. 1875-1878 yılları arasında Harp Okuluna katıldı ve 1880 yılında Genelkurmay'a katıldı. 1882 yılında Genelkurmay Başkanı daha sonra, amcasının kişisel emir subayı oldu. 1891 yılında, amcasının ölümü üzerine, imparator [II. Wilhelm](#)'in yardımcısı oldu. 1890'larda tugay ve daha sonra bir tümene komuta etti ve son olarak 1902 yılında Korgeneralliğe terfi etti. 1904 yılında Levazım-Generali rütbesine terfi etti ve Genelkurmay Başkan Yardımcısı oldu. 1906 yılında Genelkurmay Başkanlığı'na atandı.

Moltke'nin sağlığı kötüleşmeye devam etti ve Mareşal [Colmar von der Goltz](#)'un cenazesi sırasında 18 Haziran 1916'da [Berlin](#)'de öldü.

W.J. Hamilton

İngiliz tarihçi, araştırmacı, Bölgede pek çok kentin yerini ortaya çıkardı. Konya çevresi için çok önemli kaynak

- Researches in Asia Minor, Pontus and Armenia, London 1842

Pierre de Tchiatchef (1808-1890)

Rus doğa bilimcisi, İstanbul'da Rusya elçiliğinde çalıştı (1842-1846) Coğrafi ve jeolojik bilgileri topladı ve yayınladı, 1853 yılında Konya'yı ziyaret etti

- Asia Mineure Paris 1867 (sekiz cilt, üç atlas)

Victor Langlois (1829_1869)

Victor Langlois was born on rue Sygogne in [Dieppe](#), France on 20 March 1829.^{[1][2]} He was educated at the [École Nationale des Chartes](#) and [Institut national des langues et civilisations orientales](#).^[3] On 7 May 1852, at the age of 23, he received orders from the French government to visit the predominately Armenian populated area of [Cilicia](#) in the [Ottoman Empire](#) to carry out studies about historic French and Armenian relations. In particular, Langlois was tasked with studying Armenian-French relations during the [Crusades](#), and to uncover archaeological findings.^[4] Remaining in Cilicia until 1853, Langlois published a book on his findings in 1861 entitled *Voyage dans la Cilicie et dans les montagnes du Taurus (Travels in Cilicia and the Taurus Mountains)*.^[5] [Terracotta](#) figures which he had found in his excavations in the necropolis of Tarsus were exhibited in the [Louvre](#).^[6]

In 1867 he published *Le [mont Athos](#) et ses monasteres*, with a photo-lithographic reproduction of the geography of Ptolemy, of which the Greek manuscript of the 17th century is preserved in that monastery. He became a professor at the [Collège de France](#) in [Paris](#).^[8] The first volume of his *Collection des historiens anciens et modernes de l'Arménie*, a translation from the [Armenian language](#), was published in 1868, under the auspices of the Egyptian-Armenian prime minister [Nubar Pasha](#), but he did not live to complete the work

- *Voyage dans la Cilicie et dans les Montagnes du Taurus* Paris 1861

Between the year 1857 and 1861, Langlois traveled in Italy in order to discover more historical information concerning the relations between France and Armenia during the Crusades.^[6] His other works relate to Egyptian and Georgian numismatics (1852), and to the convent of [San Lazzaro degli Armeni](#) of the Armenian [Mekhitarist](#) congregation, with an outline of Armenian history and literature (1862).^[6] During this time, in 1863, he published a book about the massacres of Armenians by Turks entitled *Les Arméniens de la Turquie et les Massacres du Taurus (The Armenians of Turkey and the Taurus massacres)*.^[7]

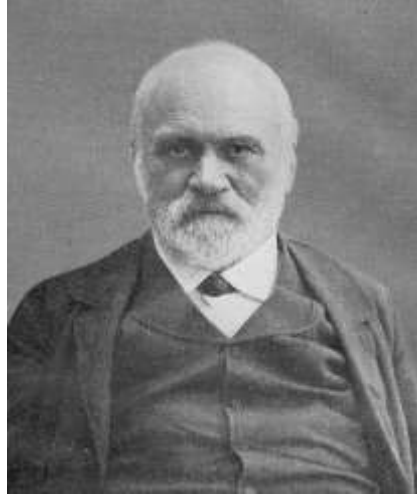
Heinrich Kiepert (1818-1899)

Alman Coğrafyacı, Türkiye'de mühendislikte kullanılan ilk haritayı hazırladı.

He published his first geographical work, with [Carl Ritter](#), in 1840, titled *Atlas von Hellas und den hellenischen Kolonien*. In 1841, he drew the maps which appeared in a groundbreaking book on the Mideast written by [Edward Robinson](#).^[1] The atlas focused on [ancient Greece](#).^[2] In 1848 his *Historisch-geographischer Atlas der alten Welt* was published. In 1854, his [atlas](#), *Atlas antiquus* was released. It was translated into five languages. *Neuer Handatlas über alle Teile der Erde* was first published in 1855. In 1877 his *Lehrbuch der alten Geographie* was published, and in 1879 *Leitfaden der alten Geographie*, which was translated into English (*A Manual of Ancient Geography*, 1881) and into French. In 1894 he created the first part of a larger atlas of the [ancient world](#) titled *Formae orbis antiqui*. He traveled to [Asia Minor](#) four times between 1841 and 1848. He created two maps of the region, including *Karte des osmanischen Reiches in Asien*, in 1844.

-Karte von Kleinasien Berlin 1845

- Lehrbuch der Alten Geographie
Berlin 1878

R.E. Davis

İngiliz din adamı

- Life in Asiatic Turkey, a journal of travel in Cilicia, İsaoria, and parts of Lycaonia and Cappodocia
London 1879

F. Sterret

Amerikalı yazar, araştırmacı, 1885 yılında bölgede inceleme yaptı ve pek çok antik kenti belirledi.

-An Epigraphical journey in Asia Minor
Boston 1888

G. Niemann

Alman araştırmacı, 1890 yılında Patersen ile birlikte Side'de çalışmalar yaptılar

-Ecclesiastic sites in İsaoria , 1893-
(E.L. Hich tarafından bastırıldı.)

G.K. Lanckoronski (1848-1933)

Viyana'da doğmuştur. Polonya Kökenlidir
1882- 1884 yılları arasında geniş bir kadro ile Anadolu'da araştırma yaptı.

Die staedten Pamphylens und Pisidien
Wien 1890 (G.Nieman & E.Petersen ile birlikte
(Bunun ilk cildi Suna & İnanç Kiraç vakfı tarafından
Türkçeye çevrildi

Headlam 1890 yılında Mut çevresinde araştırma yaptı	-Ecclesiastic Sites in Isauria- 1893
Thomas Bent İngiliz araştırmacı, 1890 yılında Silifke çevresinde inceleme yaptı. Kitabeleri okudu	-
Rudolf Haberdav Avusturyalı araştırmacı, 1892 yılında Silifke civarını inceledi. ?????	-
William Ramsay (1851-1930) İngiliz tarihçi, 1895 yılında Profesör oldu. Çevrede en uzun araştırma yapan bir bilim adamıdır. Araştırmaları çevre için en önemli kaynak niteliğindedir.	-The historical geography of Asia Minor, London 1890 (M.Pektaş Türkçe'ye çevirdi,. İstanbul 1961) -The Christian Churches in Roman Empire before A.D. 170, London 1895 -The Thousand mshan e Churches, London 1909 (Gertrude Bell ile) -The cities of Saint Paul London 1907 - Derbe, London 1907 -İnscriptions d' Iconium Paris 1912 - Intermixture of races in Asia Minor, London 1917
Lady Getrude L. Bell (1868-1926) İngiliz kadın araştırmacı, daha sonra Irak Krallığı'nın kurulmasında etkili oldu.	- Notes on a journey through Cilicia and Lycaonia - The thousand mshan e churches- (W.Ramsay ile birlikte)
Clement Huart (1854-1926) Fransız oryantalist, 1891 yılında Konya'yi ziyaret etti. Farsça ve Arapça biliyordu.	-Epigraphy d'Arabe d'Asie Mineure –Paris 1895 -Les Saints dervishes tournes, Paris 1926
Friedrich Sarre (1865-1945) Alman Profesör, Konya'da Türk ve İslam sanatlarını inceledi	-Reise in Kleinasien –Berlin 1896 -Konia, Seldschukische Baudenkmaler – 1921 -Reise in Phrygien, Lykaonien, und Pisidien – 1896 -Konya Köşkü (Şahabeddin Uzluğ tarafından Türkçe'ye çevrildi)
J. Strzygowsky (1862- 1941) Avusturyalı tarihçi yazar,	- Kleinasien Leipzig 1903 - Die Kiosk von Konia, 1907
J.U. Löytved Konya'da bulunmuş Alman Konsolosu	-Konia Inschriften der Seldschukischen Bauten – Berlin 1907

- Emil Herzfeld
Samuel Guyer ile Silifke civarında inceleme yaptılar
Monumenta Asia Minoris Antiquae, Manchester 1930
- D.K. Holl
Amphilochios von Iconium... Leipzig, 1904
- Adolf Wilhelm
Amerikalı Joseph Keil ile Silifke civarında incelemede bulundular
-Monumenta Asia Minoris Antiquae
- F.W. Hasluk (1878-1920)
İngiliz tarih ve folklorcu, 1913 yılında bölgede incelemelerde bulundu.
- Christianity and Islam under the Sultans of Konia – Oxford 1929
Eşi Margareth Hasluk tarafından yayımlandı.
- W. Calder (1881-1960)
İngiliz araştırmacı, M.R. Cormack ile çalıştı.
Konya'da en uzun kalıp epigrafik çalışmalar yaptı.
-Monuments from Lycaonia, Asia Minor, 1924
-Monumenta Asia Minoris Antiqua
vol.1, 7,8 de epigrafik çalışmaları var.
- Albert Gabriel (1883- 1972)
Fransız Profesör, sarat tarihçisi, Türkiye'de görevli olarak bulundu ve çeşitli Türk eserlerinde araştırmalar yaptı. 1926-1928 yıllarında çevrede çalışmalar yaptı.
-Monuments Turc d'Anatolie (Niğde Türk Anıtları var)
- Une Capitole Turque Brousse
- Türk Anıtları hakkında çeşitli yayınlar
- George Bean (1903-1977)
İngiliz filoloji Profesörü, İstanbul Üniversitesi'nde çalıştı. İzmir'den Adana'ya kıyı kesimlerinin kentlerini ve belgelerini ortaya çıkardı.
-Journeys in Rough Cilicia
-Side Kitabeleri T.T.K yayını
- Southern shores
-Aegean Turkey
-Beyond the Meander
-Lycia
- M. Gough
İngiliz araştırmacı, Mut Silifke civarında araştırma yaptı.
-Early Churches in Cilicia -1955
-Some recent finds at Alahan, (Anatolian Studies, 1950)
- Jacques Bordaz (1926)
Fransız asıllı Kanadalı, Seydişehir çevresinde neolitik kentlerde kazı yaptı ve yayınladı.
-Anatolian Studies adlı dergide kazı yaptığı yerlere ait yazılar yazdı.
- Alan S. Hall
İngiliz Arkeolog, Konya çevresinde pek çok kenti belirledi. İngiliz Arkeoloji Enstitüsü'nün başında bulundu.
-Anatolian Studies adlı dergide çevredeki kentler hakkında çeşitli yazılar yazdı.

- Verzone -Alahan Manastırı, Türkçe ve İtalyanca olarak
İtalyan araştırmacı, Mut Alahan'da inceleme- (Türkçesi-Mükerrem msan)
lerde bulundu.
- Oliver Polen -
Fransız Arkeolog, Hitit yerleşimi Niğde
Porsuk'ta kazılar yaptı.
- Edmund Gordon -Aşıklıhöyük Anatolian studies 1962
Aksaray'da en eski yerleşim Aşıklıhöyük'ü
ortaya çıkardı.
- Ernest Chaput (1880-1943) -Türkiye'de Jeolojik ve Jeomorfolojik Tetkik
Fransız, Türkiye'de çalıştı ve jeoloji Seyahatleri
konusunda incelemeler yaptı
- David French Araştırmalarını Anatolian Studies'te yayınladı
Canhasan'da kazılar yaptı
- James Melleart (1925-2012) -Çatalhöyük, a Neolithic town in Anatolia
İngiliz Arkeolog, dünya ve Türkiye'de çok - The Neolithic Cultures of Near East – London 1975
eşsiz bir hazine olan neolitik kent -Excavation on Hacılar 2 cilt 1970
Çatalhöyük'ü 1961 yılında buldu ve kazı yaptı.
Çatalhöyük ve Hacılar'da kazı yönetti.
-
- Heinrich Swoboda - Denkmaler aus Lykaonien, Pamphilien und
Joseph Keil ve Fritz Knoll ile birlikte İsaorien, Prag 1934
- Johannes Fridrich 1893-1972
Alman Hititolog
- David Robinson Araştırmalarını Anatolian Studies'te yayınladı
Sızma'da kazı yaptı

- Semavi Eyice (1923)
İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesinde
Profesör, Çevredeki Bizans yapılarında tek
kaynaktır. Karadağ Karaman Belediyesi
Tarafından yeniden yayınlandı 2013
- Karadağ ve Karaman'da Arkeolojik incelemeler
-Aya Thecla Efsanesi
-Akmanastır ve Eflatun Manastırı hakkında
incelemeler
- Stephen Mitchell
İngiliz tarihçi,
- Land, man and gods in Asia Minor, I, II,1993
- Vladimir A. Gordolevski (1876-1956)
Sovyet tarihçi, Moskova Üniversitesi Profesör,
Konya Tarihi ve su yapıları konusunda
incelemeleri var
- Anadolu Selçuklu Devleti
-Konya Sulaması (Konya Mecmuası 1936)
- Thomas Drew Bear
Afyon, Konya, İzmir bölgelerinde epigrafik
çalışmalar yapmaktadır.
- Jean Burdy
Fransız su araştırmacısı, Lyon kenti, Yalvaç
Antioch'da incelemeleri var.
- Lyon L'Aqueduct Romain, 1993 (Fransızca)
Pisidian Antioch aqueduct (İngilizce)
- Sedat Alp (1913-2006)
Türkiye'de ilk Hititolog, Avrupa'da öğrenim
gördü, Konya Karahöyük'te kazı yaptı. Pek
çok eseri var
- Konya civarında Karahöyük'te "Silindir ve Damga
Mühürler- TTK 1972
Ayrıca pek çok yayını var.
- IAN TODD
Çatalhöyük kazı grubu başkanı
- Çatalhöyük in perspective,
-

CHANDLER

Travels in Asia Minor and Greece London 1825

KLAUS BELKE

Bizans araştırmacısı

Avusturyalı Bizans araştırmacısı, Galatien und Lykaonien "Tapula Impertini Byzantini Band 4

GUNTER GARBRECHT (1925)

Kuzeydoęu Almanya'da doğdu. Karlsruhe Üniversitesi'nden 1952 yılında İnşaat Mühendisi olarak mezun oldu. 1954-1987 yılları arasında İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ, ORTADOğU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ, Zambia Lusaka Üniversitesi, Braunschweig Teknik Üniversitesi öğretim elemanı oldu. Özellikle

Türkiye'de kaldığı 15 yıl içinde Anadolu ve Ortadoğu'da hidrolik yapılarının kalıntıları onu büyüledi ve ikinci bir kariyer olarak tarihi su yapılarını benimsedi.

HANSGERD HELENKEMPER (1945)

Bizans Araştırmacı, Tabula Imperini Byzantini 4 Almanca

Prof Dr. FRIEDRICH HILD (1941)

Bizans araştırmacısı

HROZNY (1879-1952)

Hititler konusunda ilk araştırmacı

ARCHIBALD SAYCE (1846-1933)

İngiliz bilim adamı Hitit hiyrogliif yazıları okudu

RACİ TEMİZER (-21.10.2007)

Ankara Anadolu Medeniyetleri eski Müdürü, arkeolog, araştırmacı, Ilgın Yalburt Hitit Anıtı hakkında araştırması var. Ayrıca Anadolu Medeniyetleri Müzesi adlı yayını var.

- Mehmet Ferit Uğur (1880- 1942) -Sahip Ata Oğulları ve Eserleri, İstanbul 1934
Konya'da doğdu. Uzun yıllar Milli Eğitim Müdürlüğü ve öğretmenlik yaptı. Araştırmalarda bulundu. Konya dergisinde çeşitli yazılar
- Naci Fikret Baştaç (1891- 1948) - Konya Dergisi
Konya doğumlu, Konya'nın ilk dönemlerine ait araştırmalar yaptı. Fransızca'yı kendi kendine öğrendi. -1950 öncesi çıkan Konya dergisinde Konya'nın klasik devirleri hakkında çok çeşitli yazılar
- İbrahim Hakkı Konyalı (1896-1984) - Konya Tarihi
Konya'da doğdu, Medrese eğitimi gördü, Arapça öğrendi. Vakıf kayıtlarını yazdığı kitaplarda ortaya çıkardı. -Karaman “
-Akşehir “
-Aksaray “
- Mehmet Önder (1926-2004) -Konya Tarihi
Konya'da doğdu, Konya Lisesi ve Ankara Dil-Tarih ve Coğrafya Fakültesini bitirdi. Konya'da Müze Müdürlüğü ve Müzeler Genel Müdürlüğü yaptı. Konya ile ilgili çok sayıda eseri vardır. - Gönüller Sultanı Mevlana
-Atatürk evleri
- Türkiye Müzeleri
- Feridun Nafiz Uzluk Tarih-i Ali Selçuk
Tıp Profesörü, Konya tarihi ile çalışmaları var

KONYA VE ÇEVRESİ ANITSAL DEĞERLERİ HAKKINDA YAYINLAR
ANATOLIAN STUDIES
(İNGİLİZ ARKEOLOJİ ENSTİTÜSÜ PERİODİK YAYINI)

1950	M. Gough	Some recent finds at ALAHAN
1957	M. Balance	The Site of Derbe
1957	M. Gough	A church of Iconoclast, Isaura
1958	H. Balance	Roman Roads in Lycaonia
1959	A.S. Hall	The site of Misthia
1961		The life of W. Calder
1962	David French	Excavations at Can Hasan, Çatalhöyük, The late bronze age, Eflatun Pınar
1964	H. Balance	Derbe and Faustinapolis
1964		The Monastery of Eski Gümüş
1965		Prehistoric sites in Göksu valley
1966	G.Gordon	Aşıklıhöyük
1971	A.S. Hall	The Gorgomeries
1972	A.S. Hall	Valerius Valentinianus (Bozkır Yazdamı ile ilgili)
1975		Survey of Byzantine church at Andaval
1976		Waqf and patronage in Seljuk Anatolia

BÖLGE TARİHİ İLE İLGİLİ GÜNCEL YAYINLAR

Konya Valiliği	Konya İl Yıllığı 1967
Konya Valiliği	Konya İl Yıllığı 1973
Niğde Valiliği	Niğde İl Yıllığı 1973
İzzet Arslan	Silifke Tarihi
Neşri Atlay	Mut Tarihi
Orhan Atvur	Side
Halit Bardakçı	Bütün Yönleri ile Ermenek
Neşet Demir	Ihlara Vadisi
Osman Ermişler	Iconium nekropolünde lahitler
	Astra antik kenti
	Sille Tatköy kurtarma kazısı
Yıldız Ötüken	Ihlara Vadisi
Bilal Eyüboğlu	Dünden Bugüne Beyşehir
Durmuş Ali Gülcan	Karamanoğlu İbrahim Bey İmareti
Hüseyin Kurt	Kızkalesi (Corycos)
	Uzuncaburç
İbrahim Gündüz	Bütün Yönleri ile Karapınar
Mehmet Önder	Seydişehir Tarihi
Safa Odabaşı	Yirminci Yüzyıl Başlarında Konya
Hasan Özönder	Sille Tarihi
Mehmet Özsait	Pisidya Tarihi
Ferruh Senan	Ereğli Tarihi
Mehmet Taşlıalan	Pisidian Antioch
Ahmet Tütenk	Niğde Tarihi (Albert Gabriel'den)
Wolfgang Müller	Castles of Crusades
Konya İl Kültür Müdürlüğü	Klistra, 2000
Vehbi Uysal	Derbe (Almanca)

BÖLGE TARİHİ SUYAPILARI YAYINLAR

Feyyaz Akalın DSİ 4. Bölge Müdürü	- Konya Ovası sulaması ile ilgili çeşitli makaleler- DSİ Bültenleri
Timuçin Aygen	- Türkiye'nin Doğal ve Arkeolojik Değerleri
Mehmet Bildirici (1939)	Konya Tarihi Su Yapıları (DSİ 1994) Tarihi Sulama ve Depolama ve Taşkın Koruma Tesisleri (DSİ 2004)
DSİ- Aknil Mühendislik	- Konya-Çumra Havzası Master Plan 1965
DSİ- Aknil Mühendislik	-Ereğli Projesi, 1968
DSİ	- Anadolu'da Mahalli sulamalar 1960
DSİ	- Antalya Su İşleri 1972
DSİ	-Türkiye'de Tarihi Su Yapıları, 1984
DSİ- Bedri Ölçer	-Konya Irva ve İskası
DSİ IV. Bölge	-(KOP) Konya Ovaları projesi
Süheyl Ünver	- Anadolu kaplıcaları- Konya Mecmuası
Yalçın Küçükdağ	Karapınar Külliyesi Suyolları
Sabri Doğan	Konya Su Tarihi 2003